

РЎЗНОМА
1930 ЙИЛ
12 МАЙДАН
ЧИҚА
БОШЛАГАН

ФЕР
Конунчилик ва ҳуқук-тартибот учун!

ЎЗБЕКИСТОН ЖУМҲУРИЯТИ ИИВ ҲАЙЪАТИ НАШРИ

№ 7 (2427).

1992 ЙИЛ 18 ЯНВАРЬ

ШАНБА

НАРХИ: ОБУНАЧИГА 10 ТИИИН, СОТУВДА 25 ТИИИН.

МУШУК-СИЧҚОН ЎЙИНИ

Мана, бир неча йилки, ҳамма ёқда иқтисодий танглиқ деган совуқ гапсўз юради. Лекин мен бунга ишонмайман. Чунки бизда ҳозирча барча завод-фабрикалар, корхоналар ишлаб турибди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳам ҳамишагидек ўз вақтида етказиб турилди. Бизда фақатнина Россия ёки бошқа жумҳуриятларда ишлаб чиқарладиган баъзи бир саноат моллари тақчил бўлиши мумкин, холос. Аммо озиқовдат маҳсулотлари, кийим-кечаклар анқонинг ургидай ноёлашиши сирасира ақлимга сигмайди. Нима, жумҳурят мустақил бўлаяпти, деб товуқлар тухум тумай кўйдими? Е, сигирлар сут бермаяптими? Мана, пахтакорларимиз ҳар йили «оқ олти» режасини ошиги билан дўндирадилар. Лекин ўзи бир парча сурпга зор! Арзимас чигитдан тайёрланадиган пахта ёғи-чи?! Наҳотки, иқтисодий танглиқ деб, улар ҳам ўз-ўзидан аллақаётларга гумдон бўлишган!

«Постда» рўзномасининг ўтган йил 19 ноябрь сонида журналист Дилемурод Сайдов имзоси билан «Халқ қаҷонгача қийналади?» сарлавҳаси остида Тошкент шаҳар ички ишлар, савдо ҳамда деҳқон бозорлари бош бошқармаларининг раҳбарлари номига битилган Очиқ Хат эълон қилинган эди. Ушбу Очиқ Хатга Тошкент шаҳар ИИБ бошлиги милиция генерал-майори Ж. Камолхўжаевнинг Очиқ Жавобини ўқиб, очиқ гап, ранжидим.

Рўзноманинг хийла жойини эгаллаган ушбу мақолада қўлга тушган чайковчилар, олибсостарлар, улардан тортиб олинган камёб моллар борасида шундай узундан-узоқ рўйхат ва рақамлар келтирилганки, беихтиёр, шаҳри Тошкентда битта ҳам каззблар қолмабди-ку, энди дўконлар тўлиб тошса керак, деган умидвор ўйга толасан. Аслида эса ўша қўлга олинган молларни бир ерга йиғса, атиги битта дўкон ҳам тўлмайди. Ахир, Тошкентда юзлаб минглаб дўконларнинг пештахталари бўй-бўш-ку? Сарсон молларнинг қолганлари, тўғрироги, тўқсон фонзи қаерда?

Мана, бозор иқтисоди деган ашулани бошлаб юборилгандай ҳам ропнороса бир йилдан ошди. Мен гоят қувонгандим, «Қиммат бўлса ҳам, ҳар ҳолда дўконлар тўлиб туради», — деган ширин ха-

ёлга боргандим. Аммо ўйларим саробга чиқди. Доимги камёб моллар тугул, ҳатто оддий кундалик эҳтиёж моллари ҳам қуриди. Хўш, нега аҳвол бундай? Бозор иқтисоди тўғрисидаги дабдабали ҳайкириқлар қайда қолди?

Мен тилимизни зада, дилимизни яра қилган аччиқ саволларга ўз кузатишларимдан, мулоҳазаларимдан келиб чиқиб, баҳоли қудрат жавоб бермоқчиман.

Бундан олти йилча муқаддам собиқ Советлар империясида бошланган қайта қуриш сўкиши ва қарғишиларимиз нишони бўлган тургунлик даврига бардам бермади. Аксинча, уни мустаҳкамлаб, депсиниш даврига айлантириди. Лекин қайта қуриш сиёсатининг буюк тұхфаларидан бири шуки, бу даврда кураш майдонидаги демократ кучлар пайдо бўлдилар.

Демократлар коммунистик партия раҳбарлигидаги эски, бюрократик тузум билан ҳаёт-мамот жангига киришиди. Гоҳ у томон, тоҳ бу томон зўр кела бошлади. Баъзан келищувчилик, «омономон» ўйлига кирдилар. Бироқ туб манфаатлар зиддияти уларни қайроқдек қайраб турарди. Оқибатда кўмғиринг Москвадаги идораси ёвуз бошқарув аппарати қўпорувчилик ўйлига ўтди. Сунъий равишда иқтисодий қаҳатчиликлар, халқлар ўтасида қирғинлар (Қорабог, Сумгаит, ўш, Фарғона воқеаларини эслайлик) уюштириди. Мақсад — халқни мавжуд қайта қуриш сиёсатидан норози қилиш, эски бюрократик бошқарувни сақлаб қолиш эди. Улар тарих гилдирагига тўғаноқ бўлиш мумкин эмаслигини назар писанд қилмадилар. Ҳатто 1991 йилнинг 19 августида давлат тўнтиришини амалга оширимоққа уринишди. Аммо, қош қўяман деб, кўз чиқардилар. Уларнинг муттаҳаммилиги барбод бўлди-ю Советлар империясида ижобий ўзгаришлар тезлашиб кетди. Бироқ минг афсуслар бўлсинки, эски кучлар отдан тушсаларда, эгардан тушгандарича йўқ. Ҳамон сунъий иқтисодий танглиқни давом эттиришапти, ўзларининг сиёсий мақсадлари деб мазлум халққа жабр қилишшити. Мана, ҳурматли Президенти миз Ислом Абдуганиевич Каримов ишонч билан енг шимариб, янгитдан ишга киришиди. Мен умид қиласманки, сиёсат ва иқтисоддаги танглиқка, мушук-сичқон ўйинига эртами-кечми якун ясалажак.

Л. БЎРИЕВ.

Шу кунларда Ўрта Осиё темир ўёлининг Тошкент шоҳбекати орқали турли шаҳарларга олиб чиқиб кетиётган маддий-товар бойликларини назорат қилиш кучайди.

СУРАТДА: назорат инспекциясининг кичик вакили милиция сержантини Абдурасул Шербоев (ўнгда) шаҳардан кўп миқдорда саноат моллари олиб чиқиб кетаётган фуқаролардан бирини тўхтатаётган пайт.

Ҳабибулла ШОДИЕВ олган сурат.

ҚУТЛОВ

Менинг отам Исройлжон Раҳимов неча йилларки Ноҳин тумани ИИБда хизмат қилинб келмояд. Биз оиласиз билан рўзноманинг ўқиймиз. Ундаги воқеалар ўсиб келаётган ёшлар тарбиясига

ҳам жиддий таъсир кўрсатишига ишонамиз.

Менинг янги йилдаги тилагим рўзноманинг мухлислари тобора қўпайиб, жиноятчилик камайсан.

Мухарририят ходимларига ва барча милиция ходимларига энг яхши тилаклар билдириб қоламан.

Гўзал РАҲИМОВА.

Ушалган орзу

Унинг қалбida Пешку туманинага Ленин номли ўрта мактабда ўқиб юрган кезларида ички ишларидан хизмат Нор Шароповдан касбнинг сир-асорларини ўрганди ва тезда мураккаб шаротларда ҳам ўзини ўқитмай ҳаракат қиласадиган бўлди. Булар ўз навбатидан содир бўлиши мумкин бўлган кўплаб жиноятларинг олдини олишга катта ёрдам берди. Х. Баҳромов биз билан суҳбатда.

— Улар қанчалик аҳоли ўтасида кўп бўлсалар, жиноятчилик шунчалик камайди. Ходимларимиз кимларнингдир айби билан уловсиз юришибди. Ҳатто иш учун ўз пулларига шахсий машина сотиб олишпти. Ахир, улар хизмат юзасидан узоқ-узоқ жойларга боришида-да.

Милиция майори жамомат тартибини сақлаш катта инспектори X. Баҳромов нафақат яхши ходим, балки катта хонадоннинг бошлиги ҳамдир. У умр ўйлодиши Манзура опа билан 2 ўғил, 2 қизни тарбиялаб вояга етказмоқда.

— Милиционерларга, участка вакилларига кўпроқ ғамхўрлик қилиш керак, — дейди X. Баҳромов.

— Улар қанчалик аҳоли ўтасида кўп бўлсалар, жиноятчилик шунчалик камайди. Ходимларимиз кимларнингдир айби билан уловсиз юришибди. Ҳатто иш учун ўз пулларига шахсий машина сотиб олишпти. Ахир, улар хизмат юзасидан узоқ-узоқ жойларга боришида-да.

Милиция майори жамомат тартибини сақлаш катта инспектори X. Баҳромов нафақат яхши ходим, балки катта хонадоннинг бошлиги ҳамдир. У умр ўйлодиши Манзура опа билан 2 ўғил, 2 қизни тарбиялаб вояга етказмоқда.

ТАЙИНЛАНУВ

Ички хизмат подполковники Эргашбой Жумабоевич Икромов Узбекистон ички ишлар вазирлигининг ахлоқ тузатиши ишлари бошқармаси бошлиги этиб тайинланди.

У 1953 йили Тошкент вилоятида туғилган, миллати тоҷик, маълумоти олий, 1981 йили ССЖИ ИИВ Тошкент олий мактабини тугаллаган.

1974 йил июнида Совет Армияси сафиради қайтагач, ички ишлар идораларида хизмат қила бошлади. Олмалиқ шаҳар ижроқуми ИИВ қошидаги идоралардан ташқари қоровуллик бўлими катта инспекторлоригига тайинланди. Кейинчалик, 1975 йил июнь оидан бошлаб жумҳурят ИИВ АТИБ соҳасидаги оператив-бошлиқлик таркибининг турли лавозимларида ишлади. 1986 йил февралидан АТИБ бўлими бошлиқлигига тайинланди. 1987 йилнинг февралидан эса УА 64/18 муасасаси бошлиги этиб тайинланди. 1988 йил февралидан АТИБ бошлиги ўринбосари бўлди. 1990 йил октябридан Узбекистон ИИВ АТИБ бошлигининг биринчи ўринбосари лавозимига қўйилди.

рофида ўтирганида, ёғир демай, қор демай, кечани кечада, кундузни кундуз демай тартибни қўриқлаётгандар ўшалар эмасми?

Шавкат ЕРМАТОВ,
Ҳамза тумани ИИБ милиционери.

Рашид АСЛОНОВ.

МАҚСАДИМИЗ БИР

Яқинда Наманган шаҳри даги «Қизил Юлдуз» маҳалласи қўмитасининг раиси Ҳапизхон ака Даабоев «Ўзбекистонда хизмат кўрсатгандар ёшлар мураббиси» унвони билан тақдирланди.

Аввалроқ, яъни, пенсияга чиқиши муносабати билан ўзи ишлаган 37-ўрта мактабда ўтказилган тантанали йигилицда халқ депутатлари Наманган шаҳар Кенгашининг раиси Пазлайдин Кутпиддинов сўз олиб, Ҳапизхон ака «Жигули» автомашинаси билан мукофотлангани ҳақидаги қарорни ўқиб эшийтирганди.

Хўш, Ҳ. Даабоев қайси меҳнатлари эвазига ушбу мукофотларга сазовор бўлди? Саволга жавоб топиш мақсадида Ҳапизхон аканинг ҳаёт ўйлига бир назар солиш ки-фоя.

У 1944 йилда 7-сinfни туғатиб, Наманган шаҳар ўқитувчилар билим юртига ўқишига киради. Айни вақтда ўзи таҳсил олган 37-ўрта мактабда бошланғич синф ўқувчиларига сабоқ бера бошлади. Дарсдан сўнг «Қизил Юлдуз» маҳалла қўмитасида котигиблик вазифасини ҳам бажаради.

15 ёшга тўлмаган Ҳапизхонни кишилар доимо куиб-пишиб, юрганлигига гувоҳ бўлардилар.

Мактаб директори Тожибой ака Мажнунов (марҳум), шаҳар халқ маорифи бўли-

мининг бош инспектори Аҳмаджон Мирзаевлар ёш Ҳапизхонга устозлик қилдилар. Ўзларининг тајкрабаларини ўргатдилар. Ишдан ҳориб-чарчаб келган йигитни отонаси duo қилиб, унга куч-куват, соғлиқ тилардилар. Бора-бора она, устоз, халқ дусини олган Ҳапизхонинг ишлари юришиб, кишилар ўртасida ҳурмат қозонди.

Ўтган кунларни эслаб Ҳ. Даабоев: «Мен учун оғир пайтларда иккапанаётганимни сезган устозим Тоҷибий

МИЛИЦИЯ ВА ЖАМОАТЧИЛИК

ака «Сезаяпман, қийналяпсан. Бироқ қанчалик қийин бўлмасин чидайсан», — дедилар. Унинг сўзлари менга куч-куват бағишларди. Иродами мустаҳкамларди», — деди.

У 1948 йили билим юртини тугаллаб, Андикон педагогика олий билимгохига ўқишига киради. Иккинчи курсда ўқиб юрганида Совет Армияси сафига чақирилади. Ҳарбийдан офицер бўлиб ўтказидан сўнг мактабда илмий мудир, директор ўринбосари вазифаларини бажариши билан бирга ўқувчиларига она тили, адабиёт ҳамда ҳарбий таълим фанларидан сабоқ бера бошлади.

Тошкент дорилғунунининг

етакчи ўқитувчиларидан бири фалсафа фанлари доктори Маҳмуджон Нурматов, Наманган педагогика олий билимгохи ўқитувчиси, педагогика фанлари номзоди Содиқжон Алихонов каби кўплаб шогирдларини Ҳ. Даабоев доимо фахр билан тилга олади.

Ҳа, Ҳапизхон ака тиниб-тинчимас, меҳнатсевар инсонлар сафига киради. У 1948 йилдан 1980 йилгача маҳалла қўмитасига котиблик қилиди, 1980 йилдан то-

шу кунга қадар маҳалла қўмитасининг раиси вазифасини бажариб келмоқда. Кишилар билан биргаликда талай ишларни амала ошироноқда.

Ҳа, маҳалла қўмитасига осон эмас. Маҳаллада 1335 оила мавжуд. 7100 нафар киши истиқомат қиласди. Оқсоқонлар гуруҳи аҳолининг тинч-тотув яшиши учун бош-қош. Шу боис 1990 йили 2 нафар киши хушерхонанинг «мечмонлари» бўлишган бўлса, ўтган йили бундай ҳол учрамади. Маҳаллада 7 нафар киши жи-ноята қўл урган эди. Шулардан иккитасининг хулқатвори кўпчилик ўртасида муҳокама қилинди, чора белгилари.

Маҳаллада амала ошири-

лаётган ижобий ишлардан яна биро ёшларни ҳарбий хизматга тантанали равишида кузатишидир. Ўз бурчини ўтаб қайтганларидан сўнг эса уларни ишга жойлаштириш масаласи ҳам ҳал қилинади. Йил давомида уларнинг 145 нафари иш билан таъминланди. Бу тадбир ёшлар ўртасида келиб чиқиши мумкин бўлган ҳуқуқбузарликларнинг олдини олмоқда.

Хеч қайси бир маҳалла, — деди Наманган шаҳар ички ишлар бўлими бошлири ўринбосари милиция майори Муҳаммаджон Собиров, — «Қизил Юлдуз» маҳалла каби йигилишлар ҳамжиҳатлик билан ўтмайди. Қайси бир йигилишда қатнашмайин, зал доимо маҳалла аҳли билан тўла бўлди. Бу, албатта, маҳалла қўмитаси раисининг, отохонлардан Аҳромирзя ака Отабоев, Умархон ака Аҳмадов, Хорилхон ака Инъомовларнинг меҳнати самараси, уларнинг халқ орасида қозонган ҳурмати, ишончи туфайлидир. Уларнинг бундай ҳамжиҳатлик билан иш олиб боришилари эса милиция ходимларининг хизматига яқиндан ёрдам беради. Чунки ўзаро ишонч, аҳиллик бўлган жойда ҳар ҳандай бемаза ишларнинг кўринишлари барҳам топа-веради десам, мутлақо янглишмайман.

Ҳа, ўтганнинг ҳар чорагида бўлиб ўтадиган маҳалла йирилишида қатнашган ҳуқуқтартибот ходимларининг Ҳапизхон ака Даабоев ҳақидаги фикри ана шундай.

Н. МАМАЖНОВ.

Маслаҳатлашиб иш олиб борганга шима етсин. Ҳалқимиз кенгашли тўй тарқамас, деб бежизга айтмаган, ахир. Суратда кўриб турган кишиларнинг ҳам ҳар дони келишиб, бамаслаҳот ишлашгани оқибатида сезиларни натижаларга эришмоқдалар.

СУРАТДА: (чапдан) Аҳси қишлоқ Кенгашининг котиби Абдуллаев, милиция катта

лейтенанти участка вакили Б. Саримсоғов, Ҳўжанд қишлоқ Кенгаши ходимлари М. Курбонов, П. Раҳмонов ва милиция майори участка вакили А. Ҳамроевлар ҳуқуқтартиботни мустаҳкамлаш борасида қилинадиган ишлар ҳақида маслаҳатлашибмоқда.

Боқижон ҲОЛМИРЗАЕВ олган сурат.

Кийимингта қараб кутнишади, ақлингта қараб кутнишади, деган ибора бор. Аммо ҳозир ҳамма нарсани кийим ҳал қиласди, десак янгилишмаймиз. Шундай қимматчилик, йўқчиликда қўнгилтортар устбошини топиб кийиғанга нархи олдиаги жасорати-ю, тошқирлигига тани бермай илож ўқ. Ҳозир бирон ингя нарса илиб чиқсанг, гирт бегоналар ҳам: «Қаёдан олдингиз, қаичага?» — деявериб хит қилиб юборади. Чунки баъзиларда пул бор, буюм ўйк.

Униси ҳам, буниси ҳам ийӯлларга қийин. Энг қийинни соддага.

Хуллас, нарх-наво пасай-гунга қадар эски-тускисида

МАҲСУС КИЙИМ БЕРИЛДИ

юранеришга қарор қила-дии, қўйини силтаб йўли-га равона бўлади.

Равшан эса унақа сод-далардан эмас. Бирорининг устида олифтароқ нарса кўрса, жини қўзийди. Еш бўлишига қарамай бежи-рим кийим одамини нақа-дар очиб, мартабалин кўр-сатиб юборишини била-ди-я, қургур.

У тенгдоши Маҳкамни олиб, қоронғу тушиши билан кўпқаватли уйлар ёнинда санқийдиган одат чи-қарди. Ота-онаси ҳам ҳали у, ҳали бу нарсали бўлиб

келаётган Равшандан шуб-ҳаланишмади.

Аммо кунлардан бир кун ўйларнинг Ленин тумани ИИБдан чакириқ қоғози келди-ю, ўйларнинг эгири қадамларидан хабар то-ниши.

Равшан ўртоги Маҳкам билан наубатдаги «олифта» ни кутишарди. Вақтлари зое кетмади. Бир неча дақиқа ўтгач, ўйларнинг бирордан «зўр» кийим үсмири чиқди. Равшан олдидан, Маҳкам орақасидан уни исканжага олдиар.

МУНДИРИ ЗЎРАВОН

Максим Горький майдони яқинидаги пойафзалларни қайта тикилаш устахонаси доимо мижозлар билан тирбанд бўлади. Бир куни ишм тушеб, устахонага кирдим. Кўпчилик навбат пойлаб тураг, уларнинг аксаирити хотин-қизлар эди. Уларга қараб, бош уста шогирдларини тезлайди. Ахир, аёлларни уйда ҳам қанча юмуш кутиб турибди.

Шу пайт томдан тараша тушгандек икки миршаб пайдо бўлди.

Ҳозир «безочеред» этигимни тикираман, — деди биро турнақатор одамларга беписанд кўз ташлаб.

Шеригининг кўзи етмади, шекилли:

— Шунча одам турибди-ю, — деди ботинқира-май.

— Иўқ, ҳозир. Устани бир соат ишлатмай олиб ўтирсан, ҳаммаси кутиб кетади. — деб беўхшов ишрайди зўравон миршаб.

Навбатда турган қизлардан бири унга норози қиёфада қараб қўйди.

— Ҳов, оимча ўқра-верма, кўзингни ўйиб олмай тарғин.

Ҳеч кимдан садо чиқмади.

Зўравон миршаб навбатдагиларни буткул довди-ратиб бўлгач, устага ўш-кириди.

— Ҳов, чарм борми, чарм, этикка қоқадиган?

Уста бир мижозларга, бир миршабларга қараб индамади. Афтидан, у ҳам қонун ҳимоячиларидан чўчириди.

Ҳамма навбатда турбиди, сиз ҳам озгина кутсангиз-чи, — дедим босиқлик билан.

Миршаб газаб ва жаҳлатга тўла кўзларини менга қаратди:

— Сан кимсан ўзи? Ман хизматдаман, «безочеред» ҳаққим бор. Оббориб 15 суткага қамаб қўйман, ана, ундан кейин қўрасан.

Осоиштилар посбони мен томон ҳезланли юра бошларкан, оғзидан боди кириб шоди чиқарди.

Устахонадагилар ерга қараб қолиши. Кимdir тезроқ бу ердан қочиб қолиши тарапдудига тушди. Ҳеч бир кимсаботиниб миршабларга чурқ этмади. Ишончим яна бир карра комил бўлдик, одамларимиз таом журъатсизлик ботқорига ботишиган, ҳар қанчай қолипга сиғиб кета-верадиган қонунларимиз уларнинг оғзини бойлаб ташлаган. Ҳар қанча ҳақоратни ҳам бўйнимизга тумордай осиб, индамай кетаверамиз.

Қонунларимиз қачон ҳалдарига малҳам бўлади? Қачон жабрдидаларни ўз химоясига олади?! Манavidай зўравон миршабларни танобини тортиб қўядиганлар топиладими ёмиршаб мундирди дуч келганин ҳақоратлашга имтиёз берадими?

Шаҳноза КАЛОНОВА, журналист.

— Устингдагини еч, — дейишиди бараварига.

— Нега ечарканим...

Ҳозир орқангта тираб турганничимни билан бўйни тортвормаси, кейин биласан негалигини.

— Қани бўл, тезроқ. Гапиридан болалар яхшида. Энди, туфлигни...

Ўсмири 1250 сўмдан ортиқа туширган чиликка-лар кўздан гойиб бўлишди.

Бироқ ечинтиришини кузатиб турганлар бор экан. ИИБга сим қоқишиди.

Икки «кйимсевар» икки йиллик махсус кийим билан таъминланб, устбос тониш дардидан фо-

риг бўлишди.

М. ИБРОҲИМОВА.

Тунги соат уч. Икки нафар йўловчи хала-хула машинага қўл кўтартмас. кўпинча таксилар атрофиди гирдакалак бўлишарди. Ниҳоят улар бекатда турган яп-янги «ГАЗ-24» белгили, давлат рақами 37-73 ТНБ бўлган машина ёндан кўз ташлаб ўтиди. Пул санаётган ҳайдовчи уларни сезмади. Пулнинг чўғидан Дмитрийнинг кўзи мoshдек очилиб, укаси Игорни бир чеккага имлади.

— Кўрдингми, — деди у, — пули кўпга ўхшайди. Машинасиям зўр экан. Қани, бориб гаплаш. Кўнса олдига сен, орқа ўриндиқ-ка мен ўтираман.

Ҳаммаси у айтгандек бўлди. Такси ҳайдовчиси уларни «Биродарлик қабристони»гача элтиб қўйишга рози бўлиб, моторни ўт олдирди. Машина ҳеч қанча йўл юрмасдан йўлда турган якка йўловчи қўл кўтарди.

— Дўмбирабодгача, — деди эшикни очиб.

— Иўлимизда экансиз. марҳамат, — деди такси ҳайдовчиси.

«Эҳ, ишнинг белига тепдингку», деди ичиди орқа томонда ўтирган Дмитрий ва бироздан сўнг таксичига мурожаат қилди:

— Энди сиздан битта илтимос-да, братан, бу оғайнини Дўмбирабодга ташлаб, сўнгра бизларни метронинг «Комсомол» бекатига обориб қўйсангиз.

Якка йўловчи Дўмбирабодда қолди. Такси машинаси метронинг «Комсомол» бекати ёнда тўхтадиямки. Дмитрий шартта ўнг кўли билан шофернинг жағи остидан бўғиб, суюнчиқ томон тортди-да, чап қўли-

ОЛАПАР СИРНИ ФОШ ЭТАСИ

даги пичоқни бўйнига санчди. Олдинги ўриндиқдаги болакай ҳам қараб турмади. Шофернинг оёғини эшик бурчагига оёғи билан тепиб қисар, қарши-

леки қилмаслиги учун уринарди. Ҳайдовчи ҳам бақувват экан. Бўйнидан пичоқ егач, қўркувдан кўзлари қинидан чиқаэди. Бутун вужудини ишга солиб, шартта өшикни очди-ю, ўзини ерга отди.

Шошма-шошарлик ақлли кишиларга ҳам панд беради. Ишбильармонларга ҳам. Жомашўйлик Роберт Ким Задарё туманидаги қассобхоналардан бирини апилтапи жиҳозлади. Ей-атрофин тозалаган бўлди, воситачи дўконга айлантириди-қўйди. Ичини таравга тўлдири.

Бироқ эртасига ё соат 8 ларда ИИБга дод солиб келди. Дўконни текширган оператив гурух ходимлари ўғрилар томадаги фанерни кесиб ичкарига киришганигини аниқлашди. Ташвишогох

Урнидан туриб, тўғрига қараб қочди.

Ишни эпломаган акаука қўлга тушиб қолишдан қўрқиб, қандайдир ҳовли этагидаги зовур томонга югурди.

Ҳайдовчи қарасаки, босқинчилар қаёқладир гойиб бўлишибди. Машинасига ўтиаркан, бўйнидан тўхтосиз қон оқар, ўзиям аҳволи ёмон бўлаётганини сезиди, башақар шифоноасига томон машинасини елдири.

Чилонзор тумани ИИБ милиция ходимлари но маълум жиноятчиларни излашни киришиди.

Ярим тунда Олапарнинг ўта безовталаниб ириллашидан уйрониб кетишган ака-ука Зукоровлар кийини, ташқарига чиқишиди. Не кўз билан кўришсизни, занжирбанд ит ҳовли этагидаги зовур томон интилар, тинимсиз ирилларди.

Ана-укалар икки қорани қўришди-да, таёқни қўлга олишиб, бемаҳал ташриф буорган «мехмонлар»ни уйларига олиб киришиди. Сўнгра милиция чиқиришиди. Ҳаммаси Чилонзор ИИБда аён бўлди.

Номаълум кимсалар ўша такси ҳайдовчи М. Аҳмаджоновнинг жонига қасд қилиб қочган йигитлар эди.

Мана, улар ким эканлар: Ҳамза туманидаги Лисунова кўчасида яшовчи 1969 йилда туғилган Дмитрий Башкатов ва унинг укаси — 1974 йилда туғилган Игорь экан. Вояга

етмаган Игорь 1990 йилнинг апрель ойида ўғирлиги учун Ҳамза туманинг ҳалқ суди томонидан Зийилга озодликдан маҳрум этилган. Лекин 5-хўнар-техника билим юртида ўқиётгандиги туфайли жазо 2 йилга кечиктирилган экан.

Бу жиноий иш Тошкент шаҳар суди аъзоси Д. Ибодов раислигига кўриб чиқиди. Судда Дмитрий Башкатов вояга етмаган укаси Игорь билан спиртили ичимлик ичиб, «каттароқ иш» қилиб, мўмай пул тошиш, бу йўлда лозим бўлса, инсон жонига қасд қилиш учун пичоқ олиб қўйнага чиқишиганини, тасличига ҳужум қилиб пулини олишни мўлжаллаштиришганини, лекин ов юришиб қўлга тушиб қолганликларини тан олишиди. Уларнинг онаси эса далий ашё — ошпичоқни таниди.

Суд Дмитрий Башкатовни 11 йил муддатга қамаб, жазони қаттиқ режимдаги аҳлоқ тузатиш колониясида ўташи, Игорь Башкатовни эса ўзЖМСи-нинг 127, 116, 15-80-моддалари билан 6 йилга, олдинги жазо муддатини қўшиб, 8 йилга озодликдан маҳрум этиш тўғрисида ҳукм чиқарди.

Инсонга фойдаси тегадиган иш билан шуғулланиш у ёқда турсин, жамиятга зааркунанда, ўз жигилдонини ўйлаб, бошқалар ҳабтига чанг солувчи гуроҳларга ҳеч қандай шафқат бўлмаслиги керак. Ундайлар қаттиқ жазога лойиқ.

Р. АКБАРОВ,
Тошкент шаҳар суди
раисининг ўринбосари.
Х. МУДИНОВ,
милиция старшинаси.

ҚОТИЛ ЖИЯН

Ўз тоғасининг умрига зомин бўлган ўттиз ёшлиар чамасидаги Юра А. Икромов тумани прокуратрасининг катта терговчиси қаршида тўйн бўлиб ўтирибди.

— Қотилликка нима мажбур қилди сизни? — деб қайта-қайта сўйарди терговчи ундан кўзларини узмай. — Қанчалик оғир бўлмасин, барibir ҳаммасини гапиришингиз керак.

Юра чекиш сўради. Афтидан уни сўнгги пушаймон қаттиқ азобга қўйганади.

— Ўзим Загорскада туғилганиман. Аммо болалигим ўзбекистонда, Янгийўл туманида ўтди, — деб гап бошлиди. — Мактабни битириб, хизматга кетдим. Очик гап, ҳарбийда кескин ўзгардим. Кўрс ва ўжар, урушқоқ бўлиб қолдим. Иродам бўшаши. Хизматни тугабиб, ўзбекистонга қайтдим. Лекин икки хафта ўтар-ўтмас яна ўша ёқка жўнадим. Афсуски, ўғрилик билан қўлга тушиб қамалдим. Озодликка чиққач, Тошкента келдими қурилишга ишга кирдим. Мана, тинчгина ишлаб юрган пайтим...

Юра бош эгиб жим қолди. Ҳонага оғир жимлик чўқди. Анчадан сўнг айборд титраб-қақшаб узун-юлук хикоясини давом эттириди...

Юра тоғасининг ўйига тез тез қадам ранжида қилиб турарди. Албатта, руқий касал бўлган қариндошнинг ҳолидан хабар олиш учун эмас, балки, еб-ишиш дардиди. Кўп ҳолларда Юра вино қўлтиқлаб келар, андак бошлир қизиб, кўзлар сузилгач, тонг отгунча бақирчакир қилиб чиқарди. Бундан безор бўлган қўшнилар бир неча бор милицияга ҳам хабар килгандар...

Ўша машъум кун тоға эшикни очмади. Каҳру ғазаб отига минган Юра эшикни тепа-тепа кулфуни бузуб ичкарига кирди. Тоға жинни бир-бира готилишиди. Аммо меҳру муҳаббатли кучоқ очибмас, балки жаҳл ва нафрат билан мушт ўқталиши...

Қий-чув, тўс-тўполон кучагандан кучайди. Кекса тога касалманд ва кучиз бўлишига қарамай анчагина бақувват, чақон жиянинг бўш келмасди. Бақир-чақирга ортиқ бардош беролмаган қўшнилар бирин-кетин йўлакка чиқишиди. Ҳай-ҳайлашиб, шармандаларни ажратиб қўйишиди. «Тинчгина ўйингга кетгин», — дейишиди улар Юрани кўча томон тортқилашиб.

Аммо Юра узоққа кетмади. Ўзининг айтишича, қилмишига пушаймон бўлиб, эшик кулфуни тузатиш мақсадида изига қайди. Бирок тоғаси уни заҳар-заққум гапсўзлар билан қарши олди. Юра парво қилмай кулф тузатишга киришиди. Лекин тоғасининг ғингишиши, тинмай туртиклиши ҳикилдогига келгач, қўлидаги болғани ҷоғлаб... унинг бошига тушириди...

Юра айбига иқор. Пушаймонларининг чеки йўқ. Бироқ у қилмишига яраша жазо олади. Зоро ҳалқимизнинг «қилмиш-қидирмиш» деган ҳикмати бежиз эмас...

Шовқиддин САМИЕВ.

КИДИРИЛМОҚДА

Жумхурият ички ишлар идоралари томонидан 1903 йилда туғилган Борис Арзуманович Бабаян қидирилмоқда. У Наманган вилоятининг Задарё туманидаги «Гулбог» жамоа кўжалиги ҳудудида жойлашган уйидан 1991 йил 8 ноябрь куни чиқиб кетган ва дом-дараксиз йўқолган.

БЕЛГИЛАРИ: паст бўйли, озғиндан келган, ўнг оёғи оқсоқланади.

УСТ-БОШИ: эгнида қора рангли костюм, фурожка, оёғида шиппак бўлган.

АЛОҲИДА БЕЛГИСИ: хотираси ёмонлиги учун эслолмайди.

Борис Бабаяннинг қаердалигини билган ёки у ҳақда бирон-бир маълумотга эга фуқаролардан янгина милиция бўлимларига «02» раҳамли телефон орқали ҳабар бериладиги сўраймиз. Тошкент шаҳридан 45-77-34 раҳамли телефонга ҳам мурожаат қилиш мумкин.

ҲАРОМДАН КЕЛСА БОЙЛИК...

Уйчи туманида яшовчи, ёндинга етти баҳорни қаршилаган Шариф Қамбаров ҳарбий хизматдан қайтиб, ҳайдовчилик кила бошлаганда яхшигина йигит эди.

Аммо нима жин урди-ю, текин даромад пайига тушиб қолди, «ОБХСС ходимиман» деб унча-мунча соддаларни лақиллатдиган, камёб моллардан топиб беришини вальда қилиб, пулини шиладиган одат чиқарди. Аммо кўза кунда эмас, куниди синади, деган нақлни унуди. Оқи-

батда 1987 йили қадди букилиб, боши эгилиб, қора курсига ўтириди ва уч йилга озодликдан маҳрум қилинди. Минг афсуски, Шарифбой Қамбаров тавбасига таянмаган экан ҳали. У қамоқдан «малака ошириб» қайтди, шекилли, яна эски ҳунарни бошлади.

Шу йилнинг 4 августида фуқаро Сарбалали Ҳамшидовни аврай-аврай шифер топиб бериш баҳонасида нақ олти юз сўмини қўртдеккина қилиб санаб олди. Лекин нафси қонмади, ҳойнаҳои,

шу куннинг ўзидаётқ Ҳамида Набиева деган муштипар аёлнинг эски пулларини янгилаш бериш баҳонасида 1100 сўмини жигилдонига урди. Бироқ ҳаромдан келса бойлик, оқибати вой-войлик, деган ҳалқ ҳикмат бежиз айтилмаган экан. Учар йигит Шариф Қамбаров милиция катта лейтенантлари Б. Халилов ва А. Назаровлар томонидан қўлга олindi.

О. МАҲАМАДАЛИЕВ,
Уйчи тумани ИИБ бошлигини ўринбосари милиция майори.

ПАНЖАРА ОРТИДАН ХАБАР

ИШБИЛАРМОН

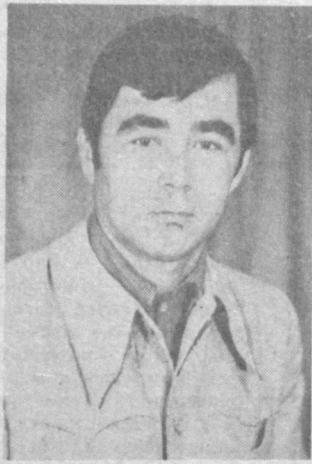
ташқари қатор нодир касбларнинг соҳиби эканлигига маълум бўлиб қолди, бу йигит ҳамма ишларни қийналмай бажараверди. Унда пайвандчилар, дурдгорлик, электр тармоқларини тузувчи ва ҳар қандай авто-увловларга жон ато этувчи ҳислат намоён эди. Келганига бир неча ой бўлибди, бу кўли гул инсон дурдгорлик устахонасини ишга солиб юбор-

ди. Янги иморатнинг эшик ва ромларини қўлдан чиқариб, жойига ўрнатиб қўйди. Бундан ташқари ётоқхона, ошхона ва дам олиш хоналарида дераза ойналарни, тумбочкалар ва стол-стулларни кўздан кечириб, яроқ-сизларни асли ҳолига келтирди, етишмаганларни ясаб бериб, маҳбусларнинг ҳурматига бўлди. Муассаса

дан беминнат меҳнатлари эвазига рағбатлантирилди. Зиёдиллода яна бир ажойиб фазилат борки, у ҳам бўлса, билганим фақат ўзимни, деб иш тутмайди. Енига Суюнбой Үсовар ва Эркин Каримовларни олиб, дурдгорлик касбининг сирларини ўргатмоқда. Бу икки йигит ҳам қисқа вақт ичидан ғочга жило берувчи, жон багишловчи дурдгорларга айланишиди. Улар усталари Зиёдиллодан ҳамиша мамнун. Чунки ҳозирги пайтда бир йигитга кирк ҳунар ҳам оз.

Ф. ЖУРАҚУЛОВ.

Шанба учишшублағы

«СИНИҚ ЭКАН МИЛТИГИ»

Дилмурод ЖАББОР Бухоро шаҳридан. Рӯзномамизнинг ашаддий муҳлиси. Болажонларимиз учун ажойиб шеърлар битади. Унинг таҳририятимизга йўллаган туркум шеърлари ҳам жондан азиз фарзандларимизга аталган.

ТУЯНИНГ УСТИДА

ТУЯНИНГ УСТИДА
Янтоқ солдим яккамихда
Боглиқ тургай тияга.
Устига бир минсан деган,
Фикр келди мияга.
Чу дегандим, секин турди,
Кўзим тиниб кетди-я.
Эсим қурсин қаёқданам,
Шундай хаёл ўтди-я.
У тик туриб янтоқ

кавшар.
Атрофига алаңглаб.
Назаримда минут сайни,
Борар эдим баландлаб.
Сакрай десам жой
юмшоқмас.
Осилишга калта дум.
Бошим оғиб кетаяпман,
Кутқаринглар, ким бор,
ким?

РАҲМАТ СИЗГА, ЖИЯН

Бу воқеа куни кечагина бўлиб ўтди. Ишхонамдан келаётган эдим. Машинам шундек-қина Ички ишлар вазирлиги олдида — йўлчироенинг тақкинасида юролмай қолди. Олд гилдиракнинг дами чиқиб кетиди. Роза йўл ўртасида эканман, қатновни тўсив қўймай деб, дами чиқсан гилдиракда бўлса ҳам машинанини бироз четроққа олдим. Кейин гилдирак алмаштиришга тутиндим. Ҳад, қандай қилинади, а! Рулини бир бало қилиб эслайман-а, лекин бизданча китобий одамга бунақа темир-терсан ишлари... Хуллас, ҳайла эсанкираб қолдим. Қўлим-қўлимга қовушмас, икта-риш асбоби ҳам ҳа деганда

тишигига маҳкамланмас, энди маҳкамлаб бурай бошласам, ўқининг учи машинамнинг эшигига тақалиб нақ тешгудек бўларди.

Менинг терлаб-пишиб птири-лашимни шу ерда қатнов тартибини кузатиб турган автомобиль назорияти ходими — ёшгин юигит [серхантими, старшинами] яхши қарамабман кўриб турган экан, охири тепамга келди.

— Ун беш минутдан бери кузатиб турибман, роза қийналиб кетдингизку, тоға, — деди у. — Ийи, эдтиёт бўлинг, эшикни тешиб қўясиз. Машина ҳайдашга ўқинганимисиз ўзи!

— Мен кўчада жуда қондари юраман, фақат, шу туза-

тишга келганда...
— Қани, бўёқца беринг, — деди у кўтариш асбобини қўлимдан олиб, яхшилаб ўрнатиб берди. Кейин «у қилинг, бу қилинг», деб турди, бир зумда гилдиракни алмаштири-дим-қўйдим. Лекин мен у йигитта жуда бесўнақай, ўкувсиз туюлдим, шекилли, иккичапнинг биррида киноя билан «вой, тоғаёт» — деб қўярди.
— Энди йўлда эдтиёт бўлиб боринг, э, тоға, — деди ҳалиги йигит мени кузатиб қўяркан.
Мен хийла кинояга бой бўлса ҳам уддабурон бу йигитга ўшандайм раҳмат айтган эдим, ажаблас у рӯзноманинг шу сонига қўзи тушиб қолсаю, кимлигимни билса. Шу боисдан мен унга яна бир бор:
— Раҳмат, сизга, жиян! — дейман.

Муҳтор ҲУДОЙҚУЛОВ.

КИНОДА

Кино давом этаётир:
Овчи ўрмон кезади.
У бирдан йиртқич қашқир,
Изларини сезади.
Шу дам милтирин буклаб,
Жойлаб қўяр унга ўқ.
Иўл юрар овни чўтлаб,
Хавотирга ўрин йўқ.

Ўғлим кўриб —
қизиқиб,
Менга савол қотади:
— Синиқ экан милтиги,
Дада, қандай отади?

Дилмурод ЖАББОР.

КЕЛИНГ, БИР КУЛИШАЙЛИК

Милиционер:
— Шундай қилиб, эрим ўйқолиб қолди, денг. Айтишчи, унинг алоҳида белгилари бормиди?

— Йўқ. Лекин ишонинг, қайтган заҳоти ўзим унга алоҳида белгилар қўйиб қўяман!

* * *

Йўлтусар ўғри: «Ахир, унинг ўзи менга ҳужум қилдиди. Мендан ўтгани шуки, ўзимни ҳимоя қиласетиб, чўнтағидаги ҳамёнини билмасдан олиб қўйибман, холос...»

* * *

Ишдан чарчаб қайтган эр хотинига деди:

— Онаси, овқат-повқатинг борми?

Хотин:

— Кечаги шўрвага тобингиз қалай, дадаси?

— Бўлаверади.

— Ундаи бўлса, эртага ичақоларисиз...

* * *

Чумоли уйига келгач, хотинига мақтанди:

— Биласанми, бугун нима қилдим? Ўрмон ёқасидаги ялангликда филни дўппослашаётган экан, қатордан қуруқ қолмай деб, мен ҳам лунгига бир мушт туширдим.

Эртасига эрталаб унинг эшигини тақиллатиши:

— Чумоливой, сен кечаки филни урувдингим?

— Ҳа, урувдим.

— Ундаи бўлса, қани, олдимизга туш! Сени қотилликда айлашашапти.

* * *

Тбилисига ташриф буюрган бир меҳмоннинг пиво ичгиси келиб қолди. Бу ердагилар қайтим берини сира ёқтирасликларини олдин ҳам эшиштани учун сотовчига бир сўм берди. Пивочи эса унга бир зумдаёқ эллин тийин қайтим узатдида, миқ этмай тураверди.

Мехмон бундан ажабланди:

— Мен ўйловдимки, сизларда...

— Менга қара, қар-р-индош! — деди шунда сотувчи. — Бизда бугун умуман пиво бўл-май-ди..

* * *

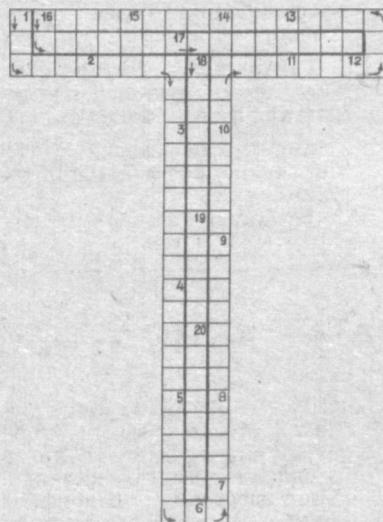
Бошлиқ:
— Сизни ҳузуримга чақиртирганимнинг боиси шуки, бир масалани аниқламоқчидим. Айтишчи, иссиқда, чанг-тўзон ва пашшаларга чидамлимисиз?

— Э, асти сўраманг!
— Жуда соз! Ундаи бўлса, меҳнат таътилига бу йил декабрь ойиди чиқасиз.

Ўрисчадан Ҳамидулла АБДУЛАЕВ таржимаси.

(«Детектив» рӯзномасининг ўтган йилги 9-сонидан олиниди).

БОШҚОТИРМА

Хурматли рӯзномасевар!
Биз бугун чоп этаётган бошқотирманинг шарти бироз бошқачароқ ва осонроқ. Шартда берилган ўрисча сўзларни ўзбек тилига ўтириш керак, холос. Бу бошқотирма давлат тилини ўрганаётганларга бирмунча ёрдам беради, деган умиддамиз.

Эслатиб ўтамиз, ўзбекчага ўтирилган ҳар бир сўз «ти» ҳарфи билан бошланиши ва тугаши керак.

Рӯзномамизнинг 1991 йил 21 декабрь сонида чоп этилган «Сеҳрли тўртбурчак»нинг жавоби:

1. Палов, 2. Анапа, 3. Лафет, 4. Опера, 5. Ватан. Ушбу бошқотирманинг

- Коммерция.
- Разница.
- Исследование.
- Природа.
- Потери.
- Лови.
- Гроб.
- Агитация.
- Четыре.
- Обеспечение.
- Трон, престол.
- Республика.
- Организация.
- Прогресс.
- Распределение.
- Клевета.
- Пропаганда.

Тузувчи:
Йўлдош НАСРИДДИНОВ,
милиция подполковники.

Жавобларини Кўқон шахридан Н. Мамадиева, жиззахлик Т. Тугалов, А. Эржигитов, Когон шахридан С. Розиков, Тошкент шахридан Н. Иноғомовлар тўғри тошишган.

Бўлмаса

(БИР ПОРАХУР ТИЛИДАН)

Бўлмас эдим порахўр, дилим ифлос бўлмаса,
Текин пулга азалдан менда ихлос бўлмаса.

Умид билан қарайман, қабулимга кирса ким,
Битмас иши, ҳиммати кўнглимга мос бўлмаса.

Менга пора узатмай иши битирган қайси зот,
Дерман, агар чўзмаса: «Улканги бос, бўлмаса».

Бошлиқ дегай мени ким, қуролмасам кошона,
Оғизхонамда қўш-қўш сингир, новвос бўлмаса.

Миш-миш гаплар таралмиш нохос эмишман ишга,
Турмас эдим постимда, иши менга хос бўлмаса.

Дўстлар айтган сўзимниг ёлғони йўқ заррача,
Нусрат асло ёзмасди, сўзларим рост бўлмаса.

Нусрат АБДУСАЛОМОВ.